

การศึกษาเพศวิถีของการตั้งครรภ์วัยรุ่นในโรงเรียน

A Study of Sexuality of Teenage Pregnancy in School

ผู้วิจัย มุกดา ไชยมโน¹

Mukda Chaimano¹

Mukdachai@hotmail.co.th

ฉัตรวรรษ องคสิงห์²

Chatwarun Ongkasing²

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการก่อรูปของการตั้งครรภ์วัยรุ่น ศึกษาเพศวิถีของวัยรุ่นในการตั้งครรภ์ไม่พร้อม และศึกษาเพศวิถีศึกษา ในการหาแนวทางที่สมควรในการดำเนินการเกี่ยวกับการตั้งครรภ์ของวัยรุ่นในโรงเรียน โดยเก็บข้อมูลจาก วัยรุ่นตั้งครรภ์ วัยรุ่นชาย วัยรุ่นหญิง พ่อแม่หรือผู้ปกครองของวัยรุ่น และครูในสถานศึกษา จำนวน 68 คน การเก็บข้อมูลใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

ผลการวิจัยพบว่า การก่อรูปการตั้งครรภ์วัยรุ่นเป็นผลมาจากบริบททางสังคมและวัฒนธรรม สื่อสังคมออนไลน์ ช่องว่างในทัศนคติเรื่องเพศระหว่างวัยรุ่นกับผู้ใหญ่ สัมพันธภาพภายในครอบครัว สภาพเศรษฐกิจ ทัศนคติของวัยรุ่นเกี่ยวกับความรัก การสร้างสัมพันธภาพระหว่างคนรักของวัยรุ่น การไม่ตระหนักถึงการคุมกำเนิด ซึ่งนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่น จนเกิดการตั้งครรภ์ขึ้นมา เพศวิถีมีความข้องเกี่ยวกับการตั้งครรภ์ของวัยรุ่นในโรงเรียนคือ ขาดการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัว ค่านิยมทางเพศที่ไม่เหมาะสม อิทธิพลจากกลุ่มเพื่อนที่มีประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ สื่อกระตุ้นอารมณ์ทางเพศ วัฒนธรรมชายเป็นใหญ่ และความลักลั่นของการเรียนการสอนเพศวิถีศึกษา

ข้อเสนอแนะจากการศึกษาค้นคว้านี้คือ การเสริมสร้างบทบาทของสถาบันครอบครัวในการเรียนรู้เพศศึกษา การเรียนการสอนเพศวิถีศึกษาในโรงเรียน ผลักดันพ่อวัยรุ่นให้มีส่วนรับผิดชอบปัญหา การสร้างกระแสความเท่าเทียมกันในสังคม การปรับเปลี่ยนทัศนคติของสังคม การกรองข่าวของสื่ออย่างเป็นธรรม

คำสำคัญ: การศึกษาเพศวิถีในโรงเรียน, ตั้งครรภ์วัยรุ่น

¹ ศึกษานิเทศน์ หลักสูตรปริญญาศึกษานิเทศน์ สาขาวิชาผู้นำทางสังคม ธุรกิจ และการเมือง มหาวิทยาลัยรังสิต

² ผศ.ดร. หลักสูตรปริญญาศึกษานิเทศน์ สาขาวิชาผู้นำทางสังคม ธุรกิจ และการเมือง มหาวิทยาลัยรังสิต : ประธานที่ปรึกษา

Abstract

This study is qualitative research. The data were collected by 68 key informants, teenage pregnancy in school aged under 20 years old, who were in other relating parent, teenage boys, teenage girls and teachers. The instruments were in-depth interview. The objectives are (1) to study teenage pregnancy formation (2) to study sexuality of teenage pregnancy and (3) to study sexuality education in school.

The results of the study found that the formation of cause teenage pregnancy the socio-cultural contexts, social media, have different attitudes and beliefs about sex, parenting, economic status and social risk environment. The contexts made their develops into teen sex and pregnancy. The sexuality of teenage pregnancy were related to dangerous sexual value, risky behavior of friends, media and erotic causing sexual risk, patriarchy and collaborators sexuality education.

Recommendations to the research presented in this study to the roles of family institutions, empowering sexuality education in school, push forward potential male partner of a teenage pregnancy and adjusting the society's attitudes towards the definitions of sexuality by campaigns and the use of media.

Keywords : A study sexuality education in school, Teenage pregnancy

บทนำ

ประเทศไทยได้รับอิทธิพลของกระแสโลกาภิวัตน์ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและการแพร่กระจายข้อมูล ข่าวสารในยุคไร้พรมแดน ทำให้รูปแบบการดำเนินชีวิต ค่านิยม วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีเกิดการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะกับวัยรุ่นในความนิยมขึ้นชอบการ บริโภคนิยม วิถีชีวิต การสร้างอัตลักษณ์ กลุ่มเพื่อน และ พฤติกรรมทางเพศ สถานการณ์การตั้งครรภ์ในวัยรุ่นมี จำนวนเพิ่มขึ้นอย่างน่าวิตกเป็นอย่างยิ่ง เป็นปัญหาภาพรวม ของประเทศ กองทุนสหประชาชาติเพื่อประชากร (UNFPA, 2013) กล่าวว่า องค์การอนามัยโลก เปิดเผยแพร่รายงานเกี่ยวกับ สถานการณ์การตั้งครรภ์ของผู้หญิงอายุต่ำกว่า 20 ปี ทั่วโลกในปี 2556 โดยประเทศไทยมีจำนวนสูงถึง 74 คนต่อ 1,000 คนเท่ากับประเทศมาเลเซียและอยู่อันดับที่ 2 รอง จากสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จากข้อมูลโรงพยาบาลสายใยรักทั่วประเทศ ของกรมอนามัย กระทรวง สาธารณสุข พบว่า อัตราการตายที่มีอายุน้อยกว่า 20 ปี คลอดบุตร ในปี พ.ศ. 2554-2557 ร้อยละ 16.9, 16.9, 16.8 และ 16.2 ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น ในประเทศไทยมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่า มีสถิติสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานขององค์การอนามัยโลก และ เกณฑ์ของกรมอนามัย ที่กำหนดให้อัตราการตายน้อยกว่า 10 คนต่อ 1,000 คนที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี ไม่เกินร้อยละ 10 (สำนักอนามัย

การเจริญพันธุ์ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข, 2558) การตั้งครรภ์ในวัยรุ่นส่งผลกระทบต่อมารดาและ ทารกทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม เช่น มี ภาวะโลหิตจาง ความดันโลหิตสูง เจ็บครรภ์คลอดนาน คลอดก่อนกำหนด ทารกน้ำหนักตัวน้อยกว่าเกณฑ์มาตรฐาน (Lowdermilk, & Perry, 2004)

จะเห็นได้ว่าหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นจะเกิดภาวะ แทรกซ้อนต่าง ๆ ที่มีภาวะเสี่ยงที่เป็นอันตรายอาจจะเสียชีวิตได้ วัยรุ่นส่วนใหญ่ยังไม่พร้อมด้านจิตใจสำหรับการเป็น แม่ จะเกิดความรู้สึกขัดแย้งในตนเองระหว่างความต้องการ ที่จะใช้ชีวิตวัยรุ่นที่มีความอิสระและสนุกสนานตามวัยกับ บทบาทใหม่ นั่นคือการที่จะต้องดำรงบทบาทการเป็นมารดา (Olsson & Wijewardena, 2010) การตั้งครรภ์ในวัยรุ่นจึง ก่อให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมา เช่น การต้องหยุดหรือออกจาก การศึกษา ไม่มีงานทำ ค่ารักษาพยาบาลขณะตั้งครรภ์ การคลอดบุตร และการเลี้ยงดูบุตร ปัญหาเหล่านี้ส่งผลต่อ คุณภาพชีวิตของทั้งแม่วัยรุ่นและบุตรที่เกิดมา เป็นภาวะ วิกฤติที่มีผลกระทบทั้งด้านสุขภาพและสุขภาพจิต การศึกษา เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ทั้งต่อตัววัยรุ่นเอง ครอบครัว และสังคมไทยในภาพรวม ซึ่งสังคมไทยต้องเผชิญภาวะ เปลี่ยนแปลงไปตามอารยธรรมตะวันตก ที่เข้ามามีอิทธิพลต่อ การดำเนินชีวิตของคนไทย โดยเฉพาะเพศวิถี พบว่า มีความ แตกต่างไปจากเอกลักษณ์ดั้งเดิม เนื่องจากระยะเวลาเปลี่ยน

ค่านิยม ความเชื่อ พฤติกรรมของคนก็เปลี่ยนตามไปด้วย ในบริบทสังคมโลกาภิวัตน์ ที่มีภาวะเสี่ยงทั้งทางเศรษฐกิจและทางเทคโนโลยี ความไม่แน่นอนอันเกิดจากการกระทำของมนุษย์ด้วยกันเองซึ่งคุกคามต่อชีวิตและทรัพย์สิน การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของชีวิตภายใต้ความเสี่ยง ระบบทุนนิยมโลกปัจจุบันมุ่งเอาเปรียบ ค้ากำไร วัยรุ่นผู้อยู่ในวัยที่จะตกเป็นเหยื่อได้ง่ายเพิ่มขึ้นมาก เพราะวัยรุ่นคือตลาดสำหรับการขายสินค้าหลายอย่าง เช่น เสื้อผ้า รองเท้า เครื่องแต่งตัว เครื่องสำอาง กีฬา เกม ความบันเทิงและสินค้าศิลปะวัฒนธรรมและผลิตภัณฑ์ เช่น บุหรี่ เหล้า เบียร์ การพนัน ยาเสพติด รวมทั้งวัยรุ่นยังถูกระบบทุนนิยมทำให้เป็นตัวสินค้าเอง เช่น การขายแรงงานและบริการทางเพศ (คณะอนุกรรมการด้านเด็กและเยาวชน วุฒิสภา, 2556)

พฤติกรรมของวัยรุ่นส่วนหนึ่งถูกกำหนดโดยลักษณะของครอบครัวที่วัยรุ่นเติบโตมา อีกทั้งสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัวที่ส่งผลต่อวิถีเลี้ยงดู อบรมสั่งสอน ปลูกฝังค่านิยม การมีโอกาสด้านการศึกษา นอกจากนี้มิติด้านความสัมพันธ์ระหว่างวัยรุ่นกับคนในครอบครัวก็มีความสำคัญเช่นเดียวกัน การสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มวัยรุ่นและวัยทำงานโดยวิทยาลัยประชากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ชี้ว่า ปัจจัยด้านครอบครัวเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดการตั้งครุฑในวัยรุ่น (เป็งปอนด์ รักอำนวยกิจ และคณะ, 2556) แม้ว่านักเรียนจะได้รับการสอนเพศศึกษาในโรงเรียน แต่ก็ยังมีเด็กนักเรียนจำนวนมากยังขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเรื่องเพศสัมพันธ์ การเรียนการสอนเรื่องเพศศึกษายังมีข้อจำกัด ยังไม่เป็นการให้ความรู้เรื่องเพศศึกษาอย่างรอบด้าน ยังขาดการสื่อสารทางบวกเรื่องเพศทัศนคติของครูผู้สอนส่วนหนึ่งยังอนุรักษ์นิยม ไม่กล้าพูดคุยเรื่องเพศ สภาพแวดล้อม สังคมและวัฒนธรรม ล้วนมีผลต่อการตั้งครุฑในวัยรุ่น เช่น การคบเพื่อนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการตั้งครุฑ การคบเพื่อนที่ชักชวนให้มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม สื่อเทคโนโลยีและสิ่งยั่วยุ (เป็งปอนด์ รักอำนวยกิจ และคณะ, 2556)

จากสถิติและงานวิจัยต่าง ๆ เกี่ยวกับการตั้งครุฑวัยรุ่นและผลการศึกษาวิจัยที่พยายามหาสาเหตุแห่งการตั้งครุฑแสดงให้เห็นถึงภาวะวิกฤติของปัญหา โดยเฉพาะเด็กในวัยเรียนมีแนวโน้มเกิดการตั้งครุฑอายุน้อยลงและเพิ่มจำนวนมากขึ้น ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการศึกษาหาสาเหตุจากปัจจัยภายนอก เช่น เกิดจากความล้มเหลวของการให้ความรู้เรื่อง

เพศศึกษา การมีปัญหภายในครอบครัว เหตุจากปัญหาสังคมที่รุนแรง ต่อมาเมื่อสังคมเกิดการเปลี่ยนแปลง มีเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามามีบทบาทในวิถีชีวิตของวัยรุ่นมากขึ้น ทำให้เกิดพฤติกรรมการเลียนแบบ การบริโภคสื่อ และบริโภคนิยม ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาการก่อรูปการตั้งครุฑวัยรุ่นในโรงเรียน หาสาเหตุและทำความเข้าใจอย่างชัดเจน ซึ่งอาจจะนำแนวคิดไปวางแผนแก้ไขปัญหการตั้งครุฑวัยรุ่นในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การศึกษานี้มีคำถามการวิจัย คือ การก่อรูปของการตั้งครุฑของวัยรุ่นในโรงเรียนเป็นอย่างไร เพศวิถีมีบทบาทอย่างไรในการก่อรูปการตั้งครุฑของวัยรุ่น โดยมีวัตถุประสงค์ คือ เพื่อศึกษาการก่อรูปของการตั้งครุฑวัยรุ่นในโรงเรียน เพื่อศึกษาเพศวิถีของวัยรุ่นในการตั้งครุฑไม่พร้อม และเพื่อศึกษาเพศวิถีศึกษา

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ผู้วิจัยศึกษาผู้ให้ข้อมูลหลักจากจังหวัดในเขตพื้นที่เครือข่ายบริการสุขภาพที่ 6 ภาคตะวันออก โดยคัดเลือกศึกษา 4 จังหวัด โดยพิจารณาความหลากหลายของพื้นที่ ได้แก่ จังหวัดชลบุรี จังหวัดตราด จังหวัดปราจีนบุรี และจังหวัดสมุทรปราการ ตามรายละเอียดดังนี้

- จังหวัดชลบุรี เป็นจังหวัดที่มีอัตราการคลอดบุตรของวัยรุ่นไทยสูงที่สุดในเขตพื้นที่เครือข่ายบริการสุขภาพที่ 6 และเป็นจังหวัดแหล่งท่องเที่ยวและมีสถานเริงรมย์มาก

- จังหวัดตราด เป็นจังหวัดที่อยู่ชายแดน ค่อนข้างห่างไกลความเจริญของเขตเมือง

- จังหวัดสมุทรปราการ เป็นที่ตั้งของแหล่งอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ประชากรมีความหลากหลายอาชีพ เช่น ประมง ผู้ใช้แรงงาน เกษตรกร

- จังหวัดปราจีนบุรี จากเดิมเป็นจังหวัดที่เป็นเกษตรกรรมกำลังเติบโตด้านการลงทุนอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ผู้ให้ข้อมูลหลักใน 4 จังหวัดเป้าหมาย เป็นการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง รวมทั้งสิ้น 68 คน ประกอบด้วย

1. หญิงตั้งครุฑวัยรุ่นกำลังศึกษา อายุ 13-19 ปี จำนวน 4 จังหวัด จังหวัดละ 5 คน รวมจำนวน 20 คน

2. วัยรุ่นชายและวัยรุ่นหญิงจำนวน 4 จังหวัด จังหวัดละ 6 คน รวมจำนวน 24 คน

3. พ่อแม่หรือผู้ปกครอง จำนวน 4 จังหวัด จังหวัดละ 3 คน รวมจำนวน 12 คน

4. ครูในสถานศึกษา จำนวน 4 จังหวัด จังหวัดละ 3 คน รวมจำนวน 12 คน

2. วิธีการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

โดยผู้วิจัยขอความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในพื้นที่เป้าหมายที่มีข้อมูลวัยรุ่นตั้งครรภ์ ประสานต่อไปยังอาสาสมัครสาธารณสุขนำผู้วิจัยลงเก็บข้อมูลในชุมชน โดยการเยี่ยมบ้านพูดคุยกับวัยรุ่นตั้งครรภ์ พ่อแม่หรือผู้ปกครองวัยรุ่น กลุ่มเพื่อนที่เป็นวัยรุ่น ครูในสถานศึกษา เนื่องจากการตั้งครรภ์วัยรุ่นเป็นประเด็นที่ละเอียดอ่อน เปราะบาง และเป็นความลับส่วนบุคคล การวิจัยนี้ผ่านการอนุมัติจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดฉะเชิงเทรา และได้รับการยินยอมจากผู้เข้าร่วมการวิจัยและผู้ปกครองของกลุ่มตัวอย่าง ทุกคนได้ลงนามในเอกสารยินยอมเข้าร่วมการวิจัย ก่อนการสัมภาษณ์ผู้วิจัยขอความร่วมมือในการวิจัยตามความสมัครใจ แจ้งสิทธิในฐานะผู้เข้าร่วมวิจัยให้แก่ผู้ให้ข้อมูลหลัก การปกปิดข้อมูลไม่ให้เกิดความเสียหายต่อผู้ให้ข้อมูลหลัก และสามารถที่จะยกเลิกการเข้าร่วมการวิจัยได้ตลอดเวลา เป็นการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) อย่างเป็นทางการแบบกึ่งโครงสร้าง ใช้เทปบันทึกเสียงระหว่างการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยต้องพยายามศึกษาหาความรู้กับผู้ให้ข้อมูลหลัก เพื่อให้ได้ข้อมูลใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด ดังนั้นผู้วิจัยจึงจำเป็นต้องสร้างทักษะให้ได้เข้าใกล้ผู้ให้ข้อมูลหลักมากที่สุด สร้างความเป็นกันเอง และเปิดใจผู้ให้ข้อมูลหลัก จนกระทั่งผู้ให้ข้อมูลหลักไว้วางใจยอมให้ข้อมูลเชิงลึกของเหตุผลเป็นที่มาเพื่อหาคำตอบเพศวินที่นำมาสู่การตั้งครรภ์ เครื่องมือที่สำคัญประการต่อมาคือการใช้เทคนิคสร้างแนวคำถาม เพื่อเป็นแนวทางในการชักชวนให้ผู้ให้ข้อมูลหลักพูดคุย โดยให้ความสำคัญกับเหตุผล อารมณ์ ความรู้สึกที่เกี่ยวข้องกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรมของเพศวินก่อนนำมาซึ่งการตั้งคำถามของวัยรุ่น แนวคำถามประกอบด้วย สถานการณ์ที่นำไปสู่การตั้งครรภ์ ความสัมพันธ์ในครอบครัว การอบรมเลี้ยงดู ประวัติการศึกษา การรับสื่อ การคบเพื่อน เพศสัมพันธ์ครั้งแรก การคุมกำเนิด ทศนคติ ความรู้ พฤติกรรมที่เกี่ยวกับเพศศึกษา ผู้วิจัยจะสังเกตและบันทึกการตอบสนองทางร่างกายของผู้ให้ข้อมูลหลักขณะสัมภาษณ์

และสนทนากัน เช่น จากน้ำเสียง ภาษากาย การแสดงออกทางสีหน้า แววตา เป็นต้น

แบบสัมภาษณ์สำหรับวัยรุ่นชายและวัยรุ่นหญิง เป็นคำถามเกี่ยวกับความสัมพันธ์ในครอบครัว การอบรมเลี้ยงดู ประวัติการศึกษา การรับสื่อ การคบเพื่อน ทศนคติความรู้ และพฤติกรรมที่เกี่ยวกับเพศศึกษา ประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์

แบบสัมภาษณ์สำหรับพ่อแม่หรือผู้ปกครองวัยรุ่น เป็นคำถามเกี่ยวกับ ความสัมพันธ์ในครอบครัว การอบรมเลี้ยงดู ทศนคติและความรู้ที่เกี่ยวกับเพศศึกษา ทศนคติต่อการตั้งครรภ์ของวัยรุ่น

แบบสัมภาษณ์สำหรับครูในสถานศึกษา เป็นคำถามเกี่ยวกับการเรียนการสอนเพศวินศึกษาในโรงเรียน แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาตั้งครรภ์วัยรุ่น ทศนคติต่อการตั้งครรภ์วัยรุ่น

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้วิธีวิเคราะห์แก่นสาระโดยมีขั้นตอน ดังนี้

3.1 ผู้วิจัยถอดข้อความจากแถบเสียงบันทึกสัมภาษณ์เชิงลึกแบบคำต่อคำ แล้วนำมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และแก่นสาระ โดยมีขั้นตอนการวิเคราะห์ ดังนี้ 1) อ่านข้อความทั้งหมด 2) ไล่ดัชนีให้ข้อความ 3) จัดกลุ่มดัชนี 4) เชื่อมโยงดัชนีเข้าเป็นประเด็น 5) ตรวจสอบประเด็นการเชื่อมโยง 6) สร้างข้อสรุปแล้วตรวจสอบ การวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวทำพร้อมกันกับการเก็บข้อมูล แล้วสร้างข้อสรุปสุดท้ายเมื่อข้อมูลอิ่มตัว

3.2 ความเชื่อถือได้ของกระบวนการวิจัย ผู้วิจัยหลักซึ่งเป็นนักวิจัยเชิงคุณภาพใช้กระบวนการตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีการเก็บข้อมูล ด้านการวิเคราะห์ และด้านทฤษฎี ดังนี้

1) ด้านวิธีการเก็บข้อมูลการวิจัย (Method Triangulation) ผู้วิจัยเลือกผู้ให้ข้อมูลที่มีสถานภาพหลากหลาย เพื่อให้ครอบคลุมผู้ที่มีประสบการณ์ต่าง ๆ กัน เหมาะสมกับผู้ให้ข้อมูลและลักษณะข้อมูลจนสามารถตรวจสอบความอิ่มตัว (Saturated) ของข้อมูลได้

2) ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยตรวจสอบความเข้าใจที่ตรงกันกับผู้ให้ข้อมูล โดยใช้วิธีการนำข้อมูลที่สรุปได้กลับไปให้ผู้ให้ข้อมูลตรวจสอบ นอกจากนั้น ผู้วิจัยได้ขอคำแนะนำกับที่ปรึกษารวบรวมวิจัยกันเป็นระยะ เพื่อพิจารณาดัชนี ประเด็น และข้อสรุป

3.3 ด้านทฤษฎี (Theoretical Triangulation) ผู้วิจัยใช้แนวคิดเชิงเทศภาวะ เพศวิถีศึกษา การตั้งครรภ์วัยรุ่นและทฤษฎีด้านสังคมเป็นแนวทางเบื้องต้นในการเลือกผู้ให้ข้อมูลหลัก และเก็บข้อมูล

สรุปผลการวิจัยการอภิปรายผลการวิจัย

สรุปผล

การวิจัยเรื่อง การศึกษาเพศวิถีของการตั้งครรภ์วัยรุ่นในโรงเรียน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการก่อรูปของการตั้งครรภ์วัยรุ่นในวัยเรียน เพื่อศึกษาเพศวิถีของวัยรุ่นในการตั้งครรภ์ไม่พร้อม และเพื่อศึกษาเพศวิถีศึกษา สรุปผลการวิจัยดังนี้

1. การก่อรูปการตั้งครรภ์วัยรุ่นในโรงเรียน มีข้อค้นพบว่า การเปลี่ยนแปลงสังคมไทย เทคโนโลยีที่ทันสมัยและโซเชียลมีเดีย ทักษะของวัยรุ่นเกี่ยวกับความรัก การสร้างสัมพันธภาพระหว่างคนรักของวัยรุ่น เป็นปัจจัยสำคัญที่นำไปสู่การก่อรูปการตั้งครรภ์ของวัยรุ่นวัยเรียน

2. เพศวิถีของวัยรุ่นในการตั้งครรภ์ไม่พร้อม มีข้อค้นพบว่า ระบบความคิดค่านิยมเรื่องเพศ พฤติกรรมทางเพศและวิถีทางเพศ การให้ความหมายเรื่องเพศ ปัจจัยด้านครอบครัว เพื่อน และวัฒนธรรม วัฒนธรรมชายเป็นใหญ่ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อเพศวิถี ด้านระบบความคิดความเชื่อและค่านิยมเกี่ยวกับเรื่องเพศ ความรู้สึกและพฤติกรรมทางเพศ และวิถีปฏิบัติที่เกี่ยวกับแรงปรารถนาทางเพศ ทำให้วัยรุ่นมีความคิดและมีพฤติกรรมทางเพศออกนอกกรอบดั้งเดิมมากขึ้น วัยรุ่นจึงมีเพศสัมพันธ์และการตั้งครรภ์ในอายุที่ต่ำลงและมีจำนวนมากขึ้น

3. เพศวิถีศึกษา มีข้อค้นพบว่า ครอบครัวไทยมีการพูดคุยสื่อสารเรื่องเพศศึกษาน้อยมาก การเรียนการสอนเพศวิถีศึกษารอบด้านในโรงเรียนยังไม่ครอบคลุมและขาดประสิทธิภาพ มีความเกี่ยวข้องกับการตั้งครรภ์ของวัยรุ่น

อภิปรายผล

1. การก่อรูปการตั้งครรภ์วัยรุ่นในโรงเรียน เมื่อสังคมไทยก้าวเข้าสู่ยุคของความทันสมัย มีการนำเข้าเทคโนโลยี ข้อมูล ข่าวสารในรูปแบบต่าง ๆ การซึมซับวัฒนธรรมต่างชาติ แฟชั่นการแต่งกาย การขยายตัวของศูนย์การค้าขนาดใหญ่ แหล่งบันเทิงทุกรูปแบบ สถานการณ์และปัญหาของวัยรุ่นไทยกำลังเผชิญกับความเสี่ยงมากมายอันเกิดจากสังคมสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมอันตรายที่ล้อมรอบตัววัยรุ่น เด็ก

และเยาวชนจำนวนมากซึมซับพฤติกรรมความรุนแรง สื่อลามกอนาจาร เสพยาเสพติด มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร อยู่ในแหล่งมั่วสุม วัยรุ่นมีช่องทางการเรียนรู้เรื่องเพศได้ง่ายขึ้นจากสื่อต่าง ๆ โดยวัยรุ่นรับมาเพียงเทคนิค ขาดการให้คำปรึกษาที่เหมาะสม การกล้าแสดงออกด้านเพศ เช่น การถูกเนื้อต้องตัว กอด จูบกันในที่สาธารณะนั้น ส่วนใหญ่เป็นการเลียนแบบจากตัวละครในภาพยนตร์ วัยรุ่นมองความคิดการรักนวลสงวนตัวเป็นเรื่องล้าสมัย ประกอบกับความทันสมัยของโทรศัพท์มือถือ เป็นช่องทางให้วัยรุ่นติดต่อสื่อสารสนทนาสัมพันธ์ในการนัดพบ การเปิดรับสื่อลามกอนาจารที่เป็นตัวกระตุ้นอารมณ์ทางเพศ เนื่องจากวัยนี้เป็นวัยที่มีความซบซึ้งในตนเองสูง เป็นวัยที่มีหลากหลายอารมณ์ ทั้งอารมณ์โกรธ อารมณ์กลัว วิดกกังวล อารมณ์รัก และความอยากรู้อยากเห็น อยากรอง โดยเฉพาะในเรื่องความรักและเนื้อหาทางเพศจากสื่ออินเทอร์เน็ต ซึ่งหากเด็กวัยรุ่นไม่มีการรู้เท่าทันสื่อลามกบนอินเทอร์เน็ต ก็ส่งให้เกิดผลกระทบต่าง ๆ ตามมา เช่น ทักษะคิดและพฤติกรรมทางเพศในทางที่ไม่เหมาะสม และอาจส่งผลไปถึงปัญหาการตั้งครรภ์วัยรุ่นในโรงเรียนได้ สอดคล้องกับการศึกษาของ สมเดช รุ่งศรีสวัสดิ์ (2552) ได้วิจัยเรื่อง การเปิดรับสื่อลามกทางอินเทอร์เน็ตและพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่น พบว่าวัยรุ่นส่วนใหญ่เปิดรับสื่อลามกบนอินเทอร์เน็ต มีความถี่เฉลี่ย 1-3 ครั้งต่อสัปดาห์และมีระยะเวลาในการเปิดรับสื่อลามกบนอินเทอร์เน็ตแต่ละครั้งเฉลี่ยครั้งละ 1 ชั่วโมง รู้จักเว็บไซต์ลามกบนอินเทอร์เน็ตเฉลี่ยประมาณ 1-3 เว็บไซต์ โดยเหตุผลหลักคือการอยากรู้อยากลอง ต้องการปลดปล่อยอารมณ์ทางเพศ และว่างไม่มีอะไรทำตามลำดับ อายุเฉลี่ยในการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก 16-19 ปี และมีความสัมพันธ์ทางเพศครั้งแรกกับแฟนเป็นส่วนใหญ่ กลุ่มตัวอย่างเคยเปลี่ยนคู่นอนร้อยละ 15 เคยมีเพศสัมพันธ์กับคนแปลกหน้าร้อยละ 11 เคยมีเพศสัมพันธ์มากกว่า 1 คน ร้อยละ 11 และเคยมีเพศสัมพันธ์กับคนที่เพิ่งรู้จักกันผ่านทางอินเทอร์เน็ตร้อยละ 7 แต่สิ่งที่น่าตกใจ คือวัยรุ่น ส่วนใหญ่รู้จักการป้องกัน แต่ไม่ได้ป้องกันทุกครั้งถึงร้อยละ 44 นอกจากนี้ยังพบอีกว่าหากเปิดรับสื่อลามกบนอินเทอร์เน็ตแล้วมีอารมณ์ กลุ่มตัวอย่างวัยรุ่นมากกว่าครึ่งจะต้องระบายออกทางเพศทันที โดยจะต้องสำเร็จความใคร่ด้วยตนเองร้อยละ 30 และมีเพศสัมพันธ์กับแฟนร้อยละ 24 ทำให้วัยรุ่นก้าวเข้าสู่การมีเพศสัมพันธ์เมื่ออายุน้อย และเกิดการตั้งครรภ์วัยรุ่นที่มีแนวโน้มสูงขึ้น

สำหรับประเด็นทัศนะของวัยรุ่นเกี่ยวกับความรักและการสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างคนรักของวัยรุ่นนั้น วัยรุ่นส่วนใหญ่เริ่มจากการได้รู้จักกันในโรงเรียน สถาบันเทินทิง หรือในโลกออนไลน์ สื่อสัมพันธ์ด้วยโทรศัพท์มือถือ เกิดความใกล้ชิดได้ดูคลิปไป บางรายมีการตีหมองของมีนเมา ขาดการควบคุมอารมณ์ของตนเอง อีกทั้งไม่มีการป้องกันการตั้งครรภ์หรือใช้การป้องกันเป็นครั้งคราว เช่น วัยรุ่นชายกล่าวว่าใช้ถุงยางอนามัยแล้วให้ความรู้สึกทางเพศน้อยลง ไม่กล้าขอรับบริการถุงยางอนามัยและไม่กล้าซื้อถุงยางอนามัย ทั้งวัยรุ่นชายและวัยรุ่นหญิงกล่าวว่าการใช้ถุงยางอนามัยแสดงว่าไม่รักกันจริงเหมือนมีอะไรมาปิดกั้น วัยรุ่นหญิงกล่าวว่าไม่ได้กิน ยาคุมกำเนิด เพราะคิดว่าไม่น่าจะตั้งท้องหรือร่วมเพศนาน ๆ ครั้งไม่คิดว่าจะตั้งท้องได้ สะท้อนให้เห็นถึงบทบาททางเพศ วัยรุ่นหญิงไม่กล้าขอให้ผู้ชายใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ขาดอำนาจในการเจรจาต่อรอง ขาดโอกาสเรียนรู้การมีเพศสัมพันธ์ที่ถูกต้อง ไม่กล้าใช้บริการคุมกำเนิด กลัวถูกตำหนิ ซึ่งเป็นปัญหาที่สำคัญของการป้องกันและแก้ไขปัญหาตั้งครรภ์ในวัยรุ่น สอดคล้องกับการศึกษาของ ศิริพร จิรวัดมนกุล และคณะ (2554) ที่พบว่า ปัจจุบันแนวทางการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พร้อมในวัยรุ่นยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะทำให้วัยรุ่นหญิงชะลอการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกให้ช้าลง การใช้วิธีการคุมกำเนิดที่เหมาะสมทุกครั้งที่มีการมีเพศสัมพันธ์จะมีพลังอำนาจเพียงพอที่จะหลีกเลี่ยงการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัย นอกจากนี้มีการชี้ว่า การห้ามวัยรุ่นอายุต่ำกว่า 20 ปีไม่ให้มีเพศสัมพันธ์เป็นเรื่องที่เป็นไปได้ยาก เพราะการรับรู้ของเด็กเองที่เห็นการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนเป็นเรื่องธรรมดาที่ไม่ใช่ความผิด เพียงแต่ผู้ใหญ่ไม่ชอบ การลักลอบมีเพศสัมพันธ์ยังเป็นความท้าทาย ประกอบกับมีสิ่งกระตุ้นยั่วจากสื่อต่าง ๆ ของมีนเมา และสิ่งเสพติดที่มีอยู่ทั่วไปรอบ ๆ ตัวเด็ก ดังนั้นเด็กวัยรุ่นหญิงทุกคน ไม่ว่าจะเป็น “เด็กเที่ยว” หรือ “เด็กเรียน” ต่างเป็นกลุ่มเสี่ยงเหมือนกัน

2. เพศวิถีของวัยรุ่นในการตั้งครรภ์ไม่พร้อม เพศวิถี (Sexuality) หมายถึง ระบบความคิดความเชื่อ ค่านิยมเกี่ยวกับเรื่องเพศ ความรู้สึก วิถีปฏิบัติ ตลอดจนพฤติกรรมทางเพศ วิถีปฏิบัติ ที่เกี่ยวกับแรงปรารถนาทางเพศ การเปลี่ยนแปลงไปของสังคมในปัจจุบันนำมาซึ่งปัจจัยและสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ล่อแหลมและอันตรายต่อวัยรุ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งพฤติกรรมทางเพศที่เป็นปัญหาที่สำคัญประการหนึ่งของวัยรุ่น มีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเพศวิถีของการตั้งครรภ์วัยรุ่นไม่พร้อม ดังนี้

2.1 ระบบความคิดค่านิยมเรื่องเพศวัยรุ่นปัจจุบัน ยึดถือความคิดความเชื่อเพศวิถีตามกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก ไม่ว่าจะเป็นเรื่องวิถีคิด การแต่งกาย การคบเพื่อนต่างเพศ ความสัมพันธ์ทางเพศ ประกอบกับ ผู้หญิงไทยมีอิสระเพิ่มขึ้น มีความเท่าเทียมเพศชายมากขึ้น ทำให้วัยรุ่นมีรูปแบบการใช้ชีวิตที่แตกต่างไปจากอดีต จะเห็นได้ว่า ความคิดความเชื่อของวัยรุ่นเรื่องการเสียพรหมจรรย์ การแสดงความรักในที่สาธารณะ การมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน การมีคู่นอนหลายคนนั้นถือเป็นเรื่องปกติ การรักนวลสงวนตัวเป็นเรื่องล้าสมัย ประกอบกับการได้เลียนแบบตัวละครในภาพยนตร์และซีรีส์ต่าง ๆ ทำให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมการแสดงออกทางเพศในบริบทใหม่ที่สร้างอัตลักษณ์ด้วยการแต่งกายล่อแหลมตามแฟชั่น เพื่อดึงดูดเรียกร้องความสนใจจากเพศชาย บางครั้งวัยรุ่นหญิงก็เป็นฝ่ายเสนอก่อนและยอมรับการมีเพศสัมพันธ์จากฝ่ายชาย วัยรุ่นหญิงบางคนใช้เช็กลีลาความรัก คิดว่าการมีเพศสัมพันธ์กับคนรักจะทำให้ฝ่ายชายยังคงรักตนอยู่ ซึ่งเป็นการมีเพศสัมพันธ์ตามความต้องการของอารมณ์ความใคร่มากกว่าความรู้สึกถึงความรักความผูกพัน จะเห็นได้ว่าความรักของวัยรุ่นจะไม่มีความแน่นอนและไม่ยั่งยืน ทำให้วัยรุ่นเปลี่ยนคู่นอนกันบ่อย สอดคล้องกับการศึกษาของ ชลดา ศรเดช (2550) ที่พบว่า การเปลี่ยนแปลงต่อการให้คุณค่าพรหมจารีของวัยรุ่นหญิงในปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม จากการให้คุณค่าความเป็นแม่เป็นเมีย และเป็นลูกสาว ผ่านบรรทัดฐานของสังคมไทยที่มีต่อการรักนวลสงวนตัวและพิธีกรรมการแต่งงานที่น้อยลง การให้คุณค่าต่อนัยยะของพรหมจารี ในรูปของความรู้ความจริงทางวิทยาศาสตร์กับค่านิยมทางสังคม การมีและการสูญเสียพรหมจารีในมุมมองของวัยรุ่นถือเป็นเรื่องปกติ ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงการให้คุณค่าพรหมจารีของวัยรุ่นหญิงในปัจจุบัน คือ ครอบครัว โรงเรียน และสังคมรอบตัวของวัยรุ่นปัจจุบัน

2.2 พฤติกรรมทางเพศและวิถีทางเพศ โดยทั่วไปวัยรุ่นจะเริ่มให้ความสนใจต่อเพศตรงข้าม มีความรู้สึกทางเพศ ประกอบกับเป็นวัยที่อยากรู้อยากลอง มีการแสดงออกทางอารมณ์ที่รุนแรงและอาจยังมีความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องนักในเรื่องเพศ รวมทั้งสภาพแวดล้อมที่มีปัจจัยและสถานการณ์ที่ยั่วชักนำให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสมได้ง่าย ได้แก่ วัยรุ่นหญิงแต่งตัวให้เป็นที่ตั้งใจดูความสนใจโดยไม่คำนึงถึงความเหมาะสมและความปลอดภัย การ

อ่านการ์ตูนลามก ดูสื่อลามกอนาจาร คลิปโป๊ในอินเทอร์เน็ต ทำให้เกิดอารมณ์ทางเพศ จึงหาทางออกด้วยการมีเพศสัมพันธ์ วัยรุ่นหญิงบางคนยอมมีเพศสัมพันธ์กับคูรััก เพราะคิดว่าจะถูกสัมพันธ์ความรักให้ยืนยาวนานมั่นคงหรือทำให้คนรักไม่ไปมีคนอื่นอีก ในขณะที่อีกมุมมองของวัยรุ่นชายนั้น การที่ฝ่ายหญิงยอมมีเพศสัมพันธ์ จะทำให้ฝ่ายชายคิดว่าผู้หญิงอาจเคยมีเพศสัมพันธ์กับคนอื่นมาแล้วเช่นกัน ซึ่งไม่ทำให้ฝ่ายชายมีความรักและความสัมพันธ์ต่อผู้หญิงตลอดไปได้ วัยรุ่นจึงเลิกคบกันง่าย ส่วนในเสี้ยววินาทีที่จะมีเพศสัมพันธ์ (Emergency sex) วัยรุ่นคิดอะไรกันอยู่นั้น เมื่ออยู่กันสองต่อสองแล้วเกิดอารมณ์ทางเพศขึ้นมา วัยรุ่นหญิงมักจะคล้อยตาม ประกอบกับคิดว่าการมีเพศสัมพันธ์จะทำให้ความสัมพันธ์กับคูรัักลึกซึ้งในด้านจิตใจมากขึ้น ทำให้ไม่สามารถควบคุมอารมณ์ปรารถนาของตนเองได้ ขาดความยั้งคิดหรือขาดการจัดการกับอารมณ์ทางเพศที่เหมาะสม ในขณะที่วัยรุ่นบางส่วนยังมีความขัดแย้งกันในเรื่องการคุมกำเนิด วัยรุ่นชายส่วนใหญ่มองเรื่องการคุมกำเนิดควรจะเป็นหน้าที่ของฝ่ายหญิง ฝ่ายหญิงมองว่าควรเป็นความรับผิดชอบของทั้งหญิงและชาย

การศึกษาครั้งนี้พบว่า นักเรียนตั้งครรรค์จำนวน 7 ใน 20 คน ได้ลาออกจากโรงเรียนเนื่องจาก มีอาการแพ้ท้องอ่อนเพลียมาก 2 คน อับอายเพื่อนและคนรอบข้าง 4 คน และไม่อยากศึกษาเล่าเรียนอยู่แล้ว 1 คน มีการทำแท้งด้วยการชื้อยาขับเลือดจากร้านขายยามากิน 2 คน แต่ไม่สำเร็จ จึงต้องตั้งครรรค์ต่อไป สอดคล้องกับการศึกษาของ วิจิตา สุขท้วญติ (2551) ที่พบว่า สัมพันธภาพระหว่างครอบครัวเป็นสิ่งที่ช่วยหล่อหลอมพฤติกรรม การเลี้ยงดูของครอบครัวที่ปล่อยปละละเลย และครอบครัวที่บิดามีพฤติกรรมทางเพศและการใช้อำนาจหล่อหลอมพฤติกรรมและส่งเสริมค่านิยมในการใช้เงินเพื่อตอบสนองความต้องการ การรับวัฒนธรรมการบริโภคนิยมวัตถุ มีนิสัยการใช้จ่ายฟุ่มเฟือย ขาดผู้ให้คำปรึกษาในช่วงเวลาเกิดปัญหา และการใช้อำนาจความรุนแรงของสมาชิกในครอบครัว การขาดความรักและความอบอุ่นทำให้เกิดการแสวงหาความรักจากบุคคลอื่น ทำให้นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ นอกจากนี้ปัจจัยทางด้านกลุ่มเพื่อนและด้านอื่น ๆ ส่งผลต่อการมีเพศสัมพันธ์ทำให้มีการตั้งครรรค์ไม่พึงประสงค์ การใช้วิธีการยับยั้งการตั้งครรรค์โดยวิธีการใช้ยาขับประจำเดือน การทำแท้งโดยไม่ถูกต้อง ไม่กลัวภาวะแทรกซ้อนจากโรคเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์ สุดท้ายต้อง

ออกจากโรงเรียนกลางคัน เสียเวลา สูญเสียอนาคตของตนเองและไม่ตอบสนองความคาดหวังของครอบครัว และสังคมได้ ส่วนบทเรียนที่ได้รับคือรู้ว่าความรักและความหวังดีของพ่อแม่ญาติพี่น้องเป็นสิ่งที่มีความค่า การประชดชีวิตหรือทำให้คนที่ตนรักเจ็บปวด เจ็บใจด้วยความประพฤติดังทางเพศไม่ใช่ทางออกของการแก้ปัญหา พร้อมกับการหลงเชื่ออยู่กับอารมณ์ลุ่มหลงไม่ได้ทำให้อารมณ์ของตนดีขึ้น

2.3 การให้ความหมายเรื่องเพศ ในสังคมปัจจุบัน วัยรุ่นมีอิสระในการคบเพื่อนต่างเพศมากขึ้น และมีความสัมพันธ์แบบคูรัักอายุน้อยลงจากเดิม ในช่วงของการเปลี่ยนผ่านของสังคม วัยรุ่นมักใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับกลุ่มเพื่อนส่วนใหญ่เริ่มมีแฟนตั้งแต่สมัยเรียน แล้วสานสัมพันธ์คบกันต้องเกิดการมีเพศสัมพันธ์ เกิดจากการยินยอม ความอยากรู้อยากลอง ทำตามเพื่อน หญิงวัยรุ่นบางรายให้ความหมายของเพศสัมพันธ์หมายถึงการแสดงความรักต่อคนรัก ส่วนสาเหตุของการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นหญิง ได้แก่ ต้องการมีเพศสัมพันธ์กับคนรัก อยากรอง ได้คู่อีที่กระตุ้นอารมณ์ทางเพศ ถูกรุกเร้าจากคูรััก บรรยาคาศพาไป ดื่มสุราแล้วเคลิบเคลิ้ม และมองว่าการมีเพศสัมพันธ์เป็นกิจกรรมที่สนุกสร้างความสุขให้กับตนเอง เพิ่มความผูกพันกับคนรัก ไม่ได้รู้สึกเสียตายเป็นการเสียความบริสุทธิ์ ถึงแม้จะกลัวพ่อแม่จะรู้ และกลัวการตั้งครรรค์ของตนเองก็ตาม ส่วนสาเหตุสำคัญของการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นชายนอกจากเป็นการแสดงความรักยังพบว่าวัยรุ่นชายเห็นว่าเรื่อนร่างของผู้หญิงเป็นแรงกระตุ้นสำคัญของการมีเพศสัมพันธ์ รวมทั้งการมีโอกาศสัมผัสร่างกายด้วย และในปัจจุบันจากการแพร่ระบาดของโรคเอดส์ทำให้วัยรุ่นชายที่เคยใช้บริการทางเพศกับหญิงบริการ ก็ได้เปลี่ยนมาเป็นมีเพศสัมพันธ์กับแฟนหรือคูรัักของตนเอง โดยเชื่อว่าจะไม่ติดเชื้อและไม่นิยมใช้ถุงยางอนามัยกับคูรัักของตนเองเพราะเชื่อมั่นว่าปลอดภัย ซึ่งเกิดขึ้นจากการขาดความรู้เรื่องเพศศึกษาและเรื่องการคุมกำเนิดที่ถูกต้อง โดยเฉพาะกับความเชื่อผิด ๆ ที่คิดว่า “แค่ครั้งเดียวคงจะไม่ท้อง” ดังนั้นจึงไม่สวมถุงยางอนามัยในการมีเพศสัมพันธ์ สอดคล้องกับการศึกษาของ ภรภาดา อรุณรัตน์ (2552) ที่พบว่า วัยรุ่นชายได้ให้ความหมายของการมีเพศสัมพันธ์ 2 ลักษณะ คือ เป็นความสนุกปลดปล่อยอารมณ์และได้ร่วมเพศโดยไม่ได้เลือกว่าเป็นผู้หญิงที่รักหรือไม่รัก ขั้นตอนที่วัยรุ่นชายใช้ในการชักจูงวัยรุ่นหญิง เพื่อยินยอมให้มีเพศสัมพันธ์ด้วยมี 4 ขั้นตอน คือ การตีสนิท การตามจีบ การนัดพบ และการกระตุ้น รุกเร้า

อารมณ์จนสมยอม หากไม่ยินยอมก็จะใช้กำลังในการบังคับให้วัยรุ่นหญิงยินยอมมีเพศสัมพันธ์ด้วย เพราะถ้าไม่มีเพศสัมพันธ์กับวัยรุ่นหญิงในครั้งแรกแล้วครั้งต่อไปก็ต้องยอมเช่นกัน กลวิธีปฏิเสธของวัยรุ่นหญิงที่วัยรุ่นชายไม่สามารถชักจูงใจให้มีเพศสัมพันธ์ได้มี 3 วิธี คือ การพูดตัดเยื่อไม่ตรี การอ้างว่าเป็นประจำเดือนและการบอกว่าป่วย วิธีการเหล่านี้จะเป็นวิธีการประวิงเวลาออกไปเพื่อให้วัยรุ่นชายเปลี่ยนแปลงความตั้งใจ พฤติกรรมของวัยรุ่นหญิงที่วัยรุ่นชายไม่สามารถชักจูงใจให้มีเพศสัมพันธ์ได้มี 3 พฤติกรรม คือ เป็นคนโมโห ร้ายและแสดงท่าทางรังเกียจ เป็นคนเงียบและเรียบร้อย และเป็นคนไม่เที่ยวเตร่ชอบอยู่กับพ่อแม่ พฤติกรรมเหล่านี้จะเป็นการตัดโอกาสของวัยรุ่นชายในการสร้างสัมพันธ์ภาพกับวัยรุ่นหญิง แต่ก็มีพฤติกรรมของวัยรุ่นหญิงที่วัยรุ่นชายสามารถชักจูงใจให้มีเพศสัมพันธ์ได้จำมี 3 พฤติกรรม คือ แต่งตัวล่อแหลม ชอบเที่ยวกลางคืน และกล้าพูดทำท่าย หมกุ่มน เรื่องเพศ ปัจจัยกระตุ้นการมีเพศสัมพันธ์ ในวัยรุ่นชายมี 3 ด้าน คือ สื่อช่วยอารมณ์เพศ เพื่อนชักชวน สถานที่ไม่ปลอดภัย

2.4 ปัจจัยด้านครอบครัว เพื่อน และวัฒนธรรม กล่าวคือ สังคมไทยปัจจุบันส่วนใหญ่เป็นการใช้ชีวิตแบบบริโภคนิยม แต่ละครอบครัวมักจะมีลูกกันเพียง 1-2 คน พ่อแม่ส่วนใหญ่ทุ่มเทการหาเงินให้ลูก ตามใจลูก กลัวลูกไม่พอใจ พ่อแม่สร้างค่าการเรียนที่สูง ส่งเสริมให้ลูกไปเรียนพิเศษเพื่อให้สอบแข่งขันเข้ามหาวิทยาลัยและเรียนในคณะยอดนิยมให้ได้ วัยรุ่นมีโอกาสออกจากบ้านมากขึ้น เดินเที่ยวศูนย์การค้า ดูภาพยนตร์ แต่งตัวตามแฟชั่นนิยม วัยรุ่นชายและวัยรุ่นหญิงมีโอกาสใกล้ชิดกันมากขึ้น ในการศึกษา พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาน้อยจึงขาดความรู้และทักษะในการพูดคุยเรื่องเพศในครอบครัว อีกทั้งพบว่าพ่อแม่ของหญิงตั้งครรถ์วัยรุ่นมีการหย่าร้าง แยกกันอยู่ถึงร้อยละ 45.00 ทำให้ขาดสัมพันธ์ภาพที่ดีภายในครอบครัว บางรายต้องอาศัยอยู่กับญาติ วัยรุ่นกลุ่มนี้ส่วนใหญ่ได้รับการเลี้ยงดูที่ปล่อยปละละเลย ทำให้วัยรุ่นรู้สึกขาดที่พึ่ง ไม่มีความผูกพันกับพ่อแม่หรือผู้ปกครอง วัยรุ่นจึงแสวงหาความรักจากบุคคลอื่น เวลาส่วนใหญ่จึงอยู่ในกลุ่มเพื่อน เมื่อมีฝ่ายชายมาสนใจจึงอยากคบหากันเป็นแฟน มีความรู้สึกที่สามารถเติมเต็มความรักของพ่อแม่ที่ขาดหายไป ในขณะที่กลุ่มเพื่อนเมื่อมีเพศสัมพันธ์กับคนรักก็มักจะเล่าประสบการณ์ให้ฟัง ทำให้วัยรุ่นเกิดความอยากรู้อยากลองการมีเพศสัมพันธ์เมื่อใกล้ชิดกับคนรัก วัยรุ่นขาดประสบการณ์และทักษะการป้องกันตนเอง

ควบคุมอารมณ์ของตนเองไม่ได้ จึงมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ตระหนักถึงการคุมกำเนิด สังคมไทยในยุควัตถุนิยมนี้ การลงทุน การโฆษณาสินค้าจูงใจด้วยวัตถุ เปลี่ยนกระบวนการคิดของเด็กและวัยรุ่น วัฒนธรรมตะวันตกได้หลั่งไหลเข้ามา เกิดการเรียนรู้เพศศึกษาทางภาพยนตร์ ละครซีรีส์ แล้วนำมาเลียนแบบการคบเพื่อนต่างเพศ จึงทำให้วัยรุ่นไทยก้าวเข้าสู่การมีเพศสัมพันธ์ตั้งแต่อายุยังน้อย การเรียนรู้เพศศึกษาควรเริ่มตั้งแต่วัยเด็กในครอบครัว โดยธรรมชาติแล้วเด็กจะเริ่มเรียนรู้เรื่องเพศด้วยตัวเองตั้งแต่แรกเกิด สัมผัสจากวิธีที่พ่อแม่ปฏิบัติ พ่อแม่ควรเปิดใจให้กว้าง ปรับทัศนคติในการมองเรื่องเพศใหม่ เรื่องเพศเป็นส่วนหนึ่งของการใช้ชีวิตและจำเป็นต้องเรียนรู้ให้ถูกต้องจากแหล่งข้อมูลที่ไว้ใจได้ นั่นก็คือ จากพ่อแม่ตนเอง สอดคล้องกับการศึกษาของ เกตุนี สราญฤทธิชัย (2550) ที่พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศของครอบครัวและสุขภาพทางเพศของวัยรุ่นคือ ปัจจัยด้านวัยรุ่น ปัจจัยด้านเพื่อนชาย และปัจจัยด้านบิดามารดา สะท้อนให้เห็นว่า ครอบครัวสามารถให้การอบรมสั่งสอนในเรื่องเพศเพื่อส่งเสริมสุขภาพทางเพศของบุตรวัยรุ่นได้ โดยการอบรมสั่งสอนในเรื่องการดูแลร่างกายด้านเพศ การคบเพื่อนการเที่ยวและการระวังอันตราย และด้านเพศสัมพันธ์ บิดามารดาเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการประเมินและคัดกรองพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อปัญหาด้านเพศของบุตร และสามารถควบคุมพฤติกรรมของบุตรวัยรุ่นหญิงให้เป็นไปในแนวทางที่สอดคล้องกับการอบรมสั่งสอนได้

2.5 วัฒนธรรมชายเป็นใหญ่ จากอดีตมาจนถึงปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงที่น้อยมาก ยังคงอยู่ภายใต้แนวคิดชายเป็นใหญ่ (patriarchy) มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ของชายหญิงและด้านเพศสัมพันธ์ สังคมไทยเป็นระบบทุนนิยมที่มีความเสี่ยงอยู่รอบตัววัยรุ่น ผู้ชายมีอำนาจทางเศรษฐกิจสูงกว่าผู้หญิง ผู้ชายมีโอกาสเป็นผู้นำขององค์กรสำคัญต่าง ๆ มีพลังและมีอำนาจในการตัดสินใจมากกว่าผู้หญิง เมื่อเกิดการตั้งครรถ์ขึ้นมา ผู้หญิงมักถูกสังคมนิยามว่าเป็นผู้กระทำผิด ถูกตำหนิ โดยเฉพาะสื่อส่วนใหญ่จะประณามว่าเป็นวัยรุ่นใจแตก และที่สำคัญผู้หญิงขาดอำนาจในการเจรจาต่อรองตั้งแต่ไม่สามารถบังคับให้ผู้ชายใส่ถุงยางอนามัยก่อนที่จะมีเพศสัมพันธ์ รวมทั้งเมื่อเกิดการตั้งครรถ์แล้วไม่สามารถต่อรองให้ผู้ชายมาร่วมรับผิดชอบได้ จากการศึกษาครั้งนี้ยังพบว่า นักเรียนตั้งครรถ์จำนวน 3 ใน 20 คน ของผู้ให้

ข้อหลัก ฝ่ายชายไม่รับผิดชอบ ครอบครัวฝ่ายชายได้จำกัดทางเลือกไว้แล้ว ยอมเสียเงินเพื่อแลกกับการแยกจากกันไปเลย ภาระความรับผิดชอบจึงตกอยู่ที่ฝ่ายหญิง ย่อมส่งผลกระทบต่อจิตใจ อารมณ์ และสังคมของฝ่ายหญิงเป็นอย่างมาก แต่กระนั้นก็ตามนักเรียนตั้งครุภทั้ง 3 รายนี้ก็ยังคงกล้าหาญยอมรับแม่เดี่ยวไว้ตามลำพัง บางรายยังคงไปเรียนต่อเพื่อให้อจบการศึกษา บางรายต้องทำงานและเรียนไปด้วยเพื่อออมเงินไว้สำหรับเลี้ยงดูบุตร สอดคล้องกับการศึกษาของ ยูวนาถ ทิลูคาคาญ (2552) ที่พบว่า ประสบการณ์การทำแท้งหลากหลายวิธีของวัยรุ่นหญิงแบ่งเป็นสี่ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนหนึ่ง สงสัย ไม่แน่ใจ และทดสอบการตั้งครรภ์ ขั้นตอนที่สอง เข้าสู่กระบวนการตัดสินใจทำแท้ง หรือทำไมจึงตัดสินใจทำแท้ง ขั้นตอนที่สาม กระบวนการทำแท้งหลากหลายวิธี และขั้นตอนสุดท้าย ความรู้สึกหลังการทำแท้ง ซึ่งการตัดสินใจทำแท้งของวัยรุ่นหญิงนั้นอยู่ภายใต้การกดขี่และควบคุมของระบบชายเป็นใหญ่ ซึ่งมีเหตุผลหลัก ดังนี้คือ ผู้ชายหรือคู่เพศสัมพันธ์ไม่ยอมรับผิดชอบ และปล่อยให้ผู้หญิงเผชิญหน้าหรือหาทางออกตามลำพัง หรือช่วยหาทางออกด้วยการหาเงินสนับสนุนให้ผู้หญิงทำแท้ง และไม่เฉพาะผู้ชายหรือคู่เพศสัมพันธ์ แม้ครอบครัวของฝ่ายชายก็ร่วมกันสนับสนุนให้วัยรุ่นหญิงทำแท้งด้วย ประการถัดมาคืออุดมการณ์ต่างๆ อาทิ ความเป็นแม่ ความเป็นลูกสาว ความเป็นหญิงโสดกับเพศสัมพันธ์นอกสมรส ได้สนับสนุนให้ผู้หญิงทำแท้งเพื่อรักษาหน้าตาของตนเองและครอบครัว ประการสุดท้ายคืออำนาจทางเศรษฐกิจซึ่งวัยรุ่นหญิงมีอยู่จำกัด ไม่สามารถรับภาระการเลี้ยงดู รับผิดชอบทารกในขณะที่กำลังเรียนและยังไม่ได้ประกอบอาชีพ

3. เพศวิถีศึกษา ในสังคมตะวันตกมีการเรียนรู้เพศวิถีศึกษาภายในครอบครัวตั้งแต่เด็ก แต่ในสังคมไทยยังมองเป็นเรื่องน่ารังเกียจ บางครอบครัวขาดการมีปฏิสัมพันธ์กันภายในครอบครัว ด้วยความจำเป็นทางเศรษฐกิจของพ่อแม่ที่ต้องออกไปทำงานนอกบ้านทั้งคู่ บางครอบครัวพ่อแม่หย่าร้าง หรือแยกทางกันไปมีครอบครัวใหม่ วัยรุ่นจะไปอยู่กับญาติทางพ่อหรือญาติทางแม่ ไม่มีการสื่อสารพูดคุยเรื่องเพศศึกษากันภายในครอบครัว มีเพียงการห้ามปรามลูกสาวไม่ให้มีเพศสัมพันธ์ ให้ลูกชายระวังอย่าไปทำผู้หญิงท้อง ส่วนการเรียนการสอนเพศวิถีศึกษาในโรงเรียนก็ยังคงเป็นแบบเดิม ถึงแม้จะบรรจุแผนการเรียนการสอนเพศวิถีศึกษาไว้ในแบบเรียนแล้วก็ตาม ครูบางคนไม่กล้าสอน ครูบางคนสอน

เฉพาะส่วนที่ตนเองเข้าใจ บทเรียนก็ยังไม่ทันสมัย จึงทำให้เด็กเบื่อก่อนที่จะเรียน จนเป็นคำพูดที่ได้ยินบ่อยว่า เพศศึกษาหาได้ทั่วไปรอบตัว ยกเว้นที่บ้านและที่โรงเรียน เกิดความลึกลับของบทเรียนเพศศึกษา ขณะเดียวกันกระแสโลกาภิวัตน์ได้ถาโถมเข้ามาอย่างต่อเนื่อง เด็กวัยรุ่นจะแสวงหาความรู้ การมีเพศสัมพันธ์จากเพื่อน จากสื่อผ่านโทรศัพท์มือถือ เนื่องจากวัยรุ่นเข้าถึงข้อมูลจากโซเชียลมีเดียได้ง่ายโดยปราศจากการได้รับคำปรึกษาที่เหมาะสม วัยรุ่นจึงไม่ได้รับข้อมูลที่ถูกต้องในเรื่องเพศ แล้วนำมาใช้ในทางที่ผิด การที่มีเพศสัมพันธ์ต้องดูเป็นบริบทของการศึกษาด้วย สังคมตะวันตกเป็นสังคมที่เปิดกว้าง มีการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาตั้งแต่เด็ก ซึ่งวัยรุ่นรู้สึกว่าตนเองควรมีสิทธิบางอย่างเลียนแบบวัฒนธรรมตะวันตก สิทธินั้นเป็นการไม่ให้พ่อแม่ไปยุ่งเรื่องส่วนตัวของตนเอง ถึงแม้เทคโนโลยีในปัจจุบันจะทันสมัยตอบสนองความต้องการของวัยรุ่นเป็นอย่างดี แต่ก็เป็นส่วนหนึ่งของความเสี่ยงต่อการก่อรูปของการตั้งครุภ สอดคล้องกับการศึกษาของ ปาร์คเกอร์, เจ เทอร์รี่ (Terry, 2001) ที่พบว่า โรงเรียนเป็นฐานการเรียนการสอนเพศศึกษา โดยอาศัยพื้นฐานแนวคิดด้านวิทยาศาสตร์และจิตวิทยารวมกัน และมีการประเมินผลของการดำเนินงานของโปรแกรมอย่างจริงจัง โดยลักษณะสำคัญของโปรแกรมนี้อาจให้สิ่งที่มีผลต่อเยาวชนในเรื่องการสอนเพศศึกษาในโรงเรียน ได้แก่ การให้ข่าวสารที่ชัดเจนและต่อเนื่องเกี่ยวกับเรื่องเพศแก่เยาวชนในเรื่องการมีเพศสัมพันธ์และการคุมกำเนิด การบูรณาการระหว่างพฤติกรรมและเป้าหมายทางเพศ วิธีการสอนของครู สื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับวัยของนักเรียน ประสบการณ์ทางเพศ และวัฒนธรรม

“ไม่มีใครที่อยากตั้งครุภโดยที่ตัวเองไม่พร้อม ไม่มีใครอยากทำแท้งด้วยการทำร้ายลูกตัวเองที่อยู่ในท้อง” แล้วอะไรจึงเป็นสาเหตุของการตั้งครุภไม่พร้อมและทำไมจึงต้องไปทำแท้ง ปัญหาการตั้งครุภวัยรุ่น ส่วนใหญ่เป็นการตั้งครุภที่ไม่พร้อม ซึ่งไม่ได้เกิดจากหญิงวัยรุ่นเพียงคนเดียวเท่านั้น แต่สังคม สิ่งแวดล้อม ที่อยู่อาศัย โดยเฉพาะความสัมพันธ์ภายในครอบครัวก็เป็นปัจจัยที่สำคัญ เพราะครอบครัวเป็นพื้นฐานในถ่ายทอดทัศนคติ ค่านิยม สร้างบุคลิกภาพ รูปแบบของพฤติกรรมต่าง ๆ วัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก จึงเป็นเหตุให้ประาะบางจากสิ่งเร้าที่มากกระตุ้นโดยเฉพาะเรื่องเพศ ในยุคสังคมเจริญก้าวหน้าด้วยเทคโนโลยีการสื่อสาร ทำให้วัยรุ่นแสวงหา

ข้อมูลข่าวสารได้ง่าย นิยมลอกเลียนแบบพฤติกรรม การแสดงออกทางเพศของตัวละครในภาพยนตร์หรือซีรีส์ต่าง ๆ การได้รับสื่อกระตุ้นทางเพศจากเพื่อน จากโทรทัศน์หรือ อินเทอร์เน็ต ส่งผลกระทบต่อทัศนคติและค่านิยมของวัยรุ่น ประกอบกับพ่อแม่ผู้ปกครองบางคนไม่มีเวลาดูแลลูก ทำให้วัยรุ่นมี เสรีในการพบปะกับเพื่อน ปฏิบัติตนต่อเพศตรงข้ามอย่าง เปิดเผย การไม่ได้รับการเรียนรู้ถูกต้องในเรื่องเพศ วิชาการศึกษาจากครอบครัวและในโรงเรียน การไม่ตระหนักถึง การคุมกำเนิด การดื่มของมึนเมาและเสพสารเสพติด ก็เป็น สาเหตุที่ทำให้วัยรุ่นขาดสติขาดความยับยั้งชั่งใจ เมื่อเกิด อารมณ์ทางเพศก็จะหาทางออกด้วยการ มีเพศสัมพันธ์และ เกิดการตั้งครรภ์ไม่พร้อมขึ้นมา เด็กและเยาวชนเป็นวัยที่ ควรจะต้องอยู่ในช่วงของการศึกษา หากวัยรุ่นตั้งครรภ์ในช่วงอายุนี้ จะทำให้เกิดผลกระทบและปัญหาทางสังคมตาม มามากมาย เช่น การขาดความพร้อมในการดูแลสุขภาพ ของตนเองในระหว่างตั้งครรภ์และหลังคลอด การคลอด ก่อนกำหนด ทารกแรกเกิดมีน้ำหนักตัวน้อย ที่อาจมีผล แทรกซ้อนภายหลังคลอดตามมาได้ ปัญหาการทอดทิ้งเด็ก ให้เป็นเด็กกำพร้าทั้งในโรงพยาบาลและตามสถานที่ต่าง ๆ การทำแท้งจนเกิดอันตรายต่อชีวิต นักเรียนตั้งครรภ์ส่วนใหญ่ มักต้องออกจากโรงเรียนกลางคันส่งผลให้ขาดโอกาสทางการ ศึกษา รวมถึงปัญหาโรคทางเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์ วัยรุ่น ขาดวุฒิภาวะในการมีครอบครัว ทำให้มีปัญหากับคู่สมรส หย่าร้างกันได้ง่าย ไปมีครอบครัวใหม่ ทอดทิ้งเด็กให้อยู่กับ ปู่ย่าตายาย เด็กขาดความอบอุ่น อาจมีปัญหาและแสดงออก ในพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม และเป็นปัญหาของสังคมต่อไป

ชีวิตของวัยรุ่นตั้งครรภ์เริ่มต้นจากวัยเด็กแล้วก้าวข้าม มาเป็นวัยผู้ใหญ่ ทำให้ไม่สามารถแสดงบทบาทตามที่สังคม คาดหวังได้ ทั้งนี้สังคมได้คาดหวังให้บทบาทการเป็นแม่นั้น เป็นของผู้ใหญ่ การตั้งครรภ์วัยรุ่นวัยเรียนได้ส่งผลกระทบต่อ วิธีการดำเนินชีวิต สุขภาพ คุณภาพชีวิต สังคมและเศรษฐกิจ ซึ่งจะเป็นปัญหาสำคัญของการพัฒนาเด็กและเยาวชนไทย ในอนาคต การแก้ปัญหาคงไม่ใช่หน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง เท่านั้น ทุกฝ่ายต้องร่วมมือในการแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง การ รื้อสร้างวัฒนธรรมที่เหมาะสม การรู้เท่าทันสื่อโซเชียลมีเดีย ส่งเสริมการเรียนรู้เพศวิถีศึกษาในครอบครัวตั้งแต่วัยเด็ก พัฒนาศักยภาพครูผู้สอนหลักสูตรเพศวิถีระดับด้านในโรงเรียน การผลักดันให้วัยรุ่นชายมีส่วนรับผิดชอบปัญหาและยึดมั่น เคารพในศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ที่เท่าเทียมกัน และการ

ทบทวนกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ทั้งหมดนี้ควรดำเนินการที่ควบคู่ กันไป เพื่อให้เด็กไทยยุคใหม่มีทักษะในการรู้เท่าทันอารมณ์ ของตนเอง รู้ทันความเสี่ยงต่าง ๆ และสามารถดูแลตนเองได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. โรงเรียน ควรมีนโยบายการจัดการเรียนรู้เพศวิถี ศึกษาครบด้าน พัฒนาศักยภาพสร้างเสริมความเข้มแข็งให้กับทีม ครูผู้สอน จัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องและจริงจัง จะ ทำให้ครูเข้าใจในเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และแผนการเรียนรู้ ครูทุกคนควรมีทัศนคติเชิงบวกต่อเพศ วิถีศึกษา ตระหนักว่าเด็กนักเรียนทุกคนต้องได้รับสิทธิใน การได้รับความรู้เรื่องเพศศึกษาและเพศวิถีศึกษาอย่างถูก ต้อง ครูทุกคนสามารถให้คำปรึกษาเรื่องเพศศึกษาได้ มีการจัดการประสานการดูแลเชื่อมโยงโรงเรียนกับครอบครัว หรือผู้ปกครองผ่านการเยี่ยมบ้าน เพื่อให้เข้าใจแนวทางดูแล พฤติกรรมของนักเรียนร่วมกันในการสร้างวินัยเชิงบวกแก่ นักเรียน รวมทั้งการสร้างความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาเยาวชนในพื้นที่ องค์การที่มี ภารกิจพัฒนาสุขภาวะเยาวชน การส่งเสริมทักษะชีวิต การ คุ้มครองสิทธิเด็ก ทั้งภาครัฐและเอกชนเป็นภาคีที่จะช่วย เหลือการทำงานในโรงเรียน ในขณะที่เดียวกันในการแก้ไข ปัญหา นักเรียนตั้งครรภ์ โรงเรียนควรพัฒนาครูให้เป็นครู ที่ปรึกษาปัญหานี้โดยเฉพาะอย่างน้อย 1 คน เพราะการ ตั้งครรภ์วัยรุ่น เป็นเรื่องละเอียดอ่อนและมีผู้ที่เกี่ยวข้องอยู่ หลายคน การพูดคุยต้องใช้หลักจิตวิทยาเพื่อทำความเข้าใจ ในปัญหาและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกคน

2. ครอบครัว พ่อแม่ควรมีบทบาทในการสอนเพศ ศึกษาตั้งแต่เด็ก ปลูกฝังให้มีความรับผิดชอบ พ่อต้องเป็น ตัวแบบของผู้ชายที่ให้เกียรติผู้หญิง แม่ต้องเป็นตัวแทนของ ผู้หญิงที่เข้มแข็ง มีทัศนคติเชิงบวกต่อเพศศึกษาและเพศวิถี ศึกษา พ่อแม่ผู้ปกครองต้องมีการสื่อสารเรื่องเพศกับเด็กวัยรุ่น โดยเน้นย้ำให้มีความรับผิดชอบในความสัมพันธ์ทั้งหมดรวม ทั้งความสัมพันธ์ทางเพศ

3. สื่อมวลชน ต้องปฏิรูปการเผยแพร่หรือการนำเสนอ ออกสื่อ จากการที่สื่อมวลชนทำการเผยแพร่ข่าวการตั้งครรภ์ ไม่พึงประสงค์ การทำแท้งนั้น ไม่สามารถทำให้สังคมเข้าใจ ปัญหาอย่างรอบด้าน แต่เป็นไปเนืองแน่นด้านเดียว ทำให้วัยรุ่น ที่ตั้งครรภ์ในวัยเรียนเป็นเด็กชายชอบที่มีปัญหาพฤติกรรม

เป็นเด็กใจแตกและกลายเป็นแม่ใจร้ายในสายตาของสังคม ซึ่งบางครั้งการตั้งครรภ์ของวัยรุ่นคนนั้น อาจเกิดจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศโดยมิได้ยินยอม การถูกล่อลวงด้วยวิธีการต่าง ๆ การข่มขืนกระทำชำเรา สื่อมวลชนจึงกลายเป็นผู้กระทำซ้ำความรุนแรงต่อพวกเขามากขึ้น โดยไม่สามารถเสนอทางออกให้

4. วัยรุ่นชาย ควรตั้งผู้ชายและเด็กผู้ชายให้มีส่วนรับรู้และร่วมแก้ปัญหา การทำงานเรื่องการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ที่ผ่านมานั้นไม่ได้เน้นการมีส่วนร่วมของผู้ชายเท่าที่ควร จึงควรให้ผู้ชายมีส่วนร่วมนับตั้งแต่เป็นเด็กชายที่จะต้องเรียนรู้และมีพัฒนาการที่เหมาะสมในการสร้างสัมพันธ์ภาพทางเพศโดยปราศจากความรุนแรง ไม่ใช่กำลังบังคับ เรียนรู้การมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย เข้าใจและให้เกียรติและมีความรับผิดชอบในเรื่องการมีเพศสัมพันธ์

5. เด็กและเยาวชน หน่วยงานที่มีหน้าที่กำหนดนโยบายด้านเด็กและเยาวชน ควรจัดเวทีเสวนาหรือเปิดพื้นที่ให้เด็กและเยาวชนมีโอกาสเสนอความคิดเห็นและเข้าร่วมกำหนดนโยบาย แม้ผู้บริหารจะเป็นผู้กำหนดนโยบาย ตลอดจนผู้ที่ปฏิบัติงานเรื่องการตั้งครรภ์วัยรุ่น อาจมีประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ในการกำหนดนโยบายและมาตรการต่าง ๆ แต่มุมมองบางอย่างของผู้ใหญ่อาจไม่สอดคล้องกับยุคสมัยและวิถีชีวิตของสังคมรุ่นใหม่ que เปลี่ยนโฉมหน้าไปอย่างรวดเร็ว การให้เด็กและเยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นนั้น อาจจะเป็นวิธีการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีประสิทธิภาพและเป็นการส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนมีความเข้าใจในเรื่องสิทธิและความรับผิดชอบต่าง ๆ ของตนเองมากขึ้น

บรรณานุกรม

- เกศินี สราญฤทธิชัย. (2550). *การขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศและสุขภาพทางเพศของวัยรุ่น: กรณีศึกษาในครอบครัวชนบทอีสาน (Unpublished Master's thesis)*. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- คณะกรรมการพัฒนาอนามัยการเจริญพันธุ์แห่งชาติ. (2558). *รายงานการประชุมคณะกรรมการพัฒนา อนามัยการเจริญพันธุ์แห่งชาติ*.
- คณะอนุกรรมการด้านเด็กและเยาวชนวุฒิสภา. (2556). “ปัญหาเด็ก เยาวชน : ปัญหาครอบครัว ปัญหาสังคมและปัญหาชาติ?”. *รายงานการประชุมปัญหาเด็กและเยาวชน*. กรุงเทพฯ: ห้องประชุมคณะกรรมการอาหาร วิชาการรัฐสภา.
- ชลลดา ศรเดช. (2550). *การเห็นคุณค่าพรหมจารีของวัยรุ่นหญิง (Unpublished Master's thesis)*. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร.
- ปังปอนด์ รักอำนวยกิจ. (2556). *แม่วัยใส: สถานการณ์และบริบทสังคมไทย*. กรุงเทพฯ: โครงการสำรวจและศึกษา เพื่อเฝ้าระวังและเตือนภัยทางสังคม รอบที่ 1, วิทยาลัยประชากรศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภรภาดา อรุณรัตน์, ประไพวรรณ ด้านประดิษฐ์ และสุษาดา รัชชกุล. (2552). *กลวิธีในการปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นหญิงตามประสบการณ์ของวัยรุ่นชาย*. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ยุวณาล ทิฐิคำฉาย. (2552). *ระบบชายเป็นใหญ่กับประสบการณ์ในการทำแท้งหลากหลายวิธีของวัยรุ่นหญิง (Unpublished Master's thesis)*. มหาวิทยาลัยมหิดล, นครปฐม.
- วิทิศา สุขท้าวญาติ. (2551). *บทเรียนที่ได้จากการสะท้อนคิดของนักเรียนหญิงที่ออกกลางคันเนื่องจากการ ตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ (Unpublished Independent study)*. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- ศิริพร จิรวัดน์กุล. (2554). *รายงานการวิจัยเรื่อง การศึกษาแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พร้อมในวัยรุ่น (แม่วัยใส)*. ขอนแก่น: ศูนย์ประสานงานองค์การอนามัยโลกด้านการวิจัยและฝึกอบรม ด้านเพศภาวะและสุขภาพสตรี มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สมเดช รุ่งศรีสวัสดิ์. (2552). *รายงานการวิจัยเรื่อง การเปิดรับสื่อลามกทางอินเทอร์เน็ตกับการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่น*. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. (2555). *พฤติกรรม เสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ ในวัยรุ่น*. นนทบุรี: กระทรวงสาธารณสุข. Factsheet ฉบับที่ 1.

- Lowdermilk, D. L. & Perry, S. E.. (2004). *Maternity & women's health care (8th ed)*. St. Louis, MO: Mosby.
- Olsson, P., & Wijewardena, K.. (2010). *Unmarried woman's decisions on pregnancy Termination: Qualitative interviews in Colombo, Sri Lanka*. *Sexual & Reproductive Healthcare*; 135-141.
- Terry, P. J. (2001). *School-Based Sex Education*. Retrieved from <http://www.eric.ac.th>.
- UNFPA . (2013). *Minutes of the Selected Stakeholder Consultation on the Issue of Adolescent Pregnancy in Thailand*. 11th June.